

RAADSSTUKKEN RV13.0096

Voorstellen aan de raad, jaar 2013

Datum vergadering : 2013-12-12
Registratienummer : RV13.96
Afdeling : Ondersteuning

Portefeuillehouder : wethouder Levenbach
Onderwerp : Nota Reserves en voorzieningen 2013

Agendapunt : 52/2

Bijlage

Nota Reserves en voorzieningen 2013

Korte inhoud

Zoals in de financiële verordening van de gemeente Uithoorn is vastgelegd biedt het college de nota 'Reserves en voorzieningen 2013' ter vaststelling aan de raad aan. De nota dient in ieder geval opnieuw te worden vastgesteld als de kaders verandering behoeven. Dit is thans het geval als uitvloeisel van de nota 'Financieel gezond'.

Aan de Raad.

Inleiding

De financiële positie van gemeenten behoeft als gevolg van het economisch klimaat, de rijksbezuinigingen en de decentralisatie van taakvelden extra aandacht. Daarom is in 2012 de nota 'Financieel gezond' vastgesteld met een vervolg in 2013. De maatregelen die uit de nota '(Herijking) Financieel gezond' voortvloeien, leiden onder andere tot het instellen van nieuwe reserves en de vervroegde vrijval van bestaande reserves. Daarnaast zijn bij de vaststelling van de Kadernota 2014 besluiten genomen op het gebied van reserves; in de nota 'Reserves en voorzieningen 2013' zijn deze verwerkt. Het beleid is aangescherpt door expliciet op te nemen dat voor structurele uitgaven geen reserves worden gevormd of aanwendungen geraamd. De individuele reserves en voorzieningen zijn in de nota beschreven, en in een bijlage kan de raad kennis nemen van de wijze waarop gerapporteerd wordt over reserves en voorzieningen.

het college de raad een nota reserves en voorzieningen vaststelt. Met deze nota wordt uitvoering gegeven aan deze bepaling.

Overwegingen

Het instellen en bestemmen van reserves en voorzieningen is een bevoegdheid van de raad. Met deze nota en de daarin opgenomen beleidsregels wordt die rol versterkt. Daarnaast is expliciet gemaakt welke doelen de aanwezige reserves en voorzieningen hebben en hoe daar op grond van het wettelijk kader mee omgegaan dient te worden.

Alternatieven

N.v.t.

Externe reacties

Wettelijke procedures en in acht te nemen termijnen

De gemeentewet bepaalt (in artikel 212) dat elke gemeente een verordening opstelt waarin de uitgangspunten van het financiële beleid en beheer zijn vastgelegd. Dit is onze financiële verordening. De financiële verordening van de gemeente Uithoorn (artikel 14) schrijft voor dat op voorstel van

Aanpak

De nota is een juridisch document ten behoeve van de administratieve en financiële organisatie van de gemeente, het bevat geen analyse van de reserveontwikkeling. De algemene risicoreserves worden nader toegelicht in de nota risicomanagement

die in 2014 ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden.

Financiële overwegingen

Het vaststellen van de nota 'Reserves en voorzieningen 2013' heeft geen financiële consequenties.

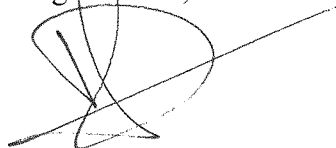
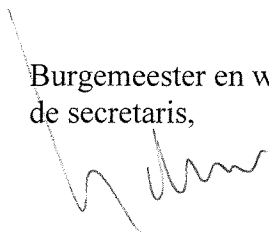
Communicatie

Na vaststelling wordt de nota 'Reserves en voorzieningen 2013' op de website van de gemeente Uithoorn gepubliceerd.

Voorstel

1. de nota 'Reserves en voorzieningen 2013' vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Uithoorn
de secretaris, de burgemeester,

Exemplaar naar
griffie
Afschrift naar:
Ondersteuning

De raad van Uithoorn;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 december 2013, nr. RV13.96;

gelet op Financiële Verordening Gemeente Uithoorn;

b e s l u i t:

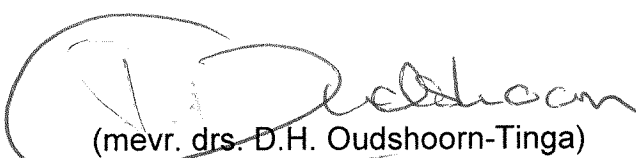
1. de nota 'Reserves en voorzieningen 2013' vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de
raad van Uithoorn van 12 december 2013, nr. S2.2

de griffier,

de voorzitter,

(mr. J.H. van Leeuwen)

(mevr. drs. D.H. Oudshoorn-Tinga)

NOTA
RESERVES EN VOORZIENINGEN
UITHOORN
2013

22 OKTOBER 2013

Voorwoord

Zoals in de 'Financiële verordening gemeente Uithoorn' is vastgelegd biedt het college de nota Reserves en Voorzieningen ter vaststelling aan de raad aan. In de Financiële verordening is vastgelegd dat de nota in ieder geval opnieuw wordt vastgesteld als de kaders verandering behoeven. Dit is thans het geval als uitvloeisel van de Nota financieel gezond.

In 2012 is de nota Financieel Gezond Uithoorn vastgesteld en deze is in 2013 herijkt. De maatregelen, die uit de nota (Herijking) Financieel Gezond Uithoorn voortvloeien, leiden onder andere tot het instellen van nieuwe reserves en de vervroegde vrijval van bestaande reserves. Daarnaast zijn bij de vaststelling van de Kadernota 2014 besluiten genomen op het gebied van reserves.

In de nieuwe nota Reserves en voorzieningen is een afzonderlijk hoofdstuk gewijd aan de rol van de raad op het gebied van reserves en voorzieningen.

Met het vaststellen van de nota Reserves en Voorzieningen 2013 komt de nota Reserves en Voorzieningen 2005 (RI04.06) en de notitie Reserves en Voorzieningen uit 2008 (RV08.43) te vervallen.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	1
Deel 1 Beleid nota Reserves en Voorzieningen	3
1. Onderscheid tussen reserves en voorzieningen	4
2. Reserves	5
2.1 Aard van reserves	5
2.2 Totaal reserves = totaal eigen vermogen \neq saldo bankrekening	6
2.3 Beleid	6
2.3.1 Instellen van een reserve	6
2.3.2 Rente	6
2.3.3 Mutaties van reserves	6
2.3.4 Algemene beleidsregels	7
3. Voorzieningen	
3.1 Aard van voorzieningen	8
3.2 Vreemd vermogen = Voorzieningen + leningen \neq totaal leningen	8
3.3 Beleid	8
3.3.1 Onderbouwing van voorzieningen	8
3.3.2 Rente	9
3.3.3 Mutaties van voorzieningen	9
Deel 2 Actualisatie Reserves en Voorzieningen	10
Inleiding	11
1 Algemene risicoreserve	11
2 Algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie	12
3 Budgetegalisereserve	12
4 Reserve onderhoud gebouwen	13
5 Reserve onderhoud openbare ruimte	14
6 Reserve onderhoud wegen	14
7 Reserve rente egalisatie	15
8 Reserve onderhoud mfa de Legmeer	16
9 Reserve riolering	16
10 Reserve onderwijshuisvesting	17
11 Reserve decentralisaties	17
12 Reserve Vinckebuurt	18
13 Reserve speelbeleidsplan	18
14 Voorziening dubieuze debiteuren	19
15 Voorziening pensioenverplichtingen	19
16 Voorziening Green Park Aalsmeer	20
17 Voorziening frictiekosten	20
18 Voorziening afgesloten complexen	21
19 Voorziening exploitatierisico's	21

Bijlagen:	▪ Bijlage 1: Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	22
	▪ Bijlage 2: Meerjarenperspectief reserves en voorzieningen	25
	▪ Bijlage 3: Vermeerderingen en verminderingen reserves - meerjarenperspectief	27
	▪ Bijlage 4: Knoppen raad	29
	Inleiding	29
	4.1 Het budgetrecht van de gemeenteraad	29
	4.2 Informatievoorziening aan de gemeenteraad	30
	▪ Bijlage 5: Beslisboom instellen reserve of voorziening	32

Leeswijzer

De nota Reserves en Voorzieningen 2013 is als volgt ingedeeld:

Deel 1 waarbij wordt ingegaan op:

- een korte inleiding waarin de verschillen behandeld worden tussen reserves en voorzieningen
- de diverse soorten reserves
- een aantal algemene beleidsregels met betrekking tot de reserves. Dit zijn
 1. Beleid met betrekking tot het instellen van de reserve
 2. Algemene regels met betrekking tot toevoegingen en aanwendungen
 3. Beleid met betrekking tot rente
 4. de relatie tot structurele kosten en incidentele middelen.
- een aantal algemene beleidsregels met betrekking tot de voorzieningen. Dit zijn:
 1. onderbouwing van de voorziening;
 2. beleid met betrekking tot rente;
 3. beleid met betrekking tot toegroei naar eindwaarde voor bouwgrond;
 4. de relatie tot structurele kosten en incidentele middelen.

Deel 2, hier wordt ingegaan op de individuele reserves en voorzieningen waarbij per reserves en voorziening wordt ingegaan op:

- a. de omschrijving van het doel waarvoor de reserve of voorziening moet worden gevormd;
- b. de vermelding van het motief voor instelling;
- c. de gewenste of noodzakelijke, minimale en/of maximale omvang;
- d. de omvang en de wijze van toevoegingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan, bijvoorbeeld op basis van een beheerplan;
- e. de dekking van de toevoegingen;
- f. de looptijd;
- g. de onderbouwing of de reserve is gekoppeld aan onderliggende beheerplannen. Indien dit het geval is dienen deze eens in de drie jaar geëvalueerd te worden, zijnde een technische inspectie en een geactualiseerde onderhoudsplanning en raming. Hierbij wordt in ieder geval de jaarlijkse toevoeging aan de reserve, de gemiddelde uitgaven ten laste van de reserve en het gewenste maximum niveau van de reserve beoordeeld.

Bijlagen. In de bijlagen wordt ingegaan op:

- de regelgeving conform BBV
- meerjarenoverzicht reserves en voorzieningen
- knoppen raad

De nota Reserves en Voorzieningen is gebaseerd op de regelgeving uit het Besluit Begroting en Verantwoording.

In het meerjarenoverzicht reserves en voorzieningen wordt het verloop weergegeven van de periode 2012-2017.

In de bijlage Knoppen raad wordt de plaats van reserves en voorzieningen in de programmabegroting en de jaarrekening aangegeven. Het budgetrecht van de raad strekt uit tot de exploitatie, investeringen en reserves. In deze bijlage wordt heel concreet beschreven hoe de raad van informatie wordt voorzien om te sturen op reserves en kennis te nemen van voorzieningen.

In de laatste bijlage is een beslisboom opgenomen. Deze is bedoeld voor budgethouders en is een leidraad om te bepalen of voor een (mogelijke) toekomstige uitgave:

1. een reserve moet worden gevormd;
2. een voorziening moet worden gevormd;
3. als risico moet worden vastgelegd;
4. dan wel via de Kadernota moet worden opgenomen in de begroting.

DEEL 1

BELEID

NOTA RESERVES & VOORZIENINGEN

Hoofdstuk 1 Onderscheid tussen reserves en voorzieningen

Vanaf 1 januari 2004 geldt het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In deze verslaggevingsvoorschriften is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen gedefinieerd. Hierbij is aansluiting gezocht bij regels die ook gelden voor het bedrijfsleven.

Het BBV bevat afzonderlijke bepalingen voor reserves en voorzieningen, deze zijn opgenomen in bijlage 1. Het belangrijkste verschil tussen reserves en voorzieningen is dat de raad bij reserves een grote vrijheid heeft om de bestemming te wijzigen. De reserves worden dan ook aangeduid als eigen vermogen. Zolang de raad de bestemming van geormerkt geld nog kan veranderen, is er sprake van een (bestemmings)reserve. Zodra dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening. Dit betekent ook dat nog niet bestede, voor een specifiek doel ontvangen middelen van derden (niet zijnde Europese en Nederlandse overheidslichamen), tot de voorzieningen behoren.

De wijze waarop een reserve of voorziening wordt gevormd is verschillend.

Toevoegingen in voorzieningen worden beschouwd als kosten. Onttrekkingen aan de voorzieningen komen niet meer in de exploitatie tot uiting, maar vinden rechtstreeks op de balans plaats. Indien de activiteit namelijk ook weer ten laste van de exploitatie zou lopen, zou het bedrag van de aanwending tweemaal als een last verantwoord worden.

Voor reserves geldt dat onttrekkingen evenals de toevoegingen geen invloed hebben op kosten en opbrengsten, maar via resultaatbestemming lopen.

In het schema zijn de verschillen tussen reserves en voorzieningen nog eens opgenomen.

	Reserve	Voorziening
Verantwoordelijkheid	Raad, het betreft financieel beleid. Het instellen, doteren, onttrekken en opheffen van een reserve is een bevoegdheid van de Raad.	Ambtelijk. Het vormen van een voorziening is een verplichting op grond van risico's en toekomstige lasten.
Wijziging bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Onderdeel van het	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Vorming(dotatie/storting)	* Resultaatbestemming: Het resultaat van de baten en lasten per programma leidt tot een dotatie dan wel onttrekking aan de reserve (=bestemming van het resultaat). * Keuze: sparen of meteen aanwenden.	* Exploitatie: De dotatie aan een voorziening is een last voor de begroting (t.l.v. betreffende programma). * Geen keuze, maar inherent aan toekomstige schuld aan derden.
Onttrekking(aanwending)	Resultaatbestemming: (zie hierboven).	Direct in mindering gebracht op de voorziening (balans).
Besteding vrij	Ja (raadsbesluit vereist).	Nee, slechts voor het betreffende doel.
Financieel onderbouwd	Niet verplicht maar wenselijk om bestemmingsreserves financieel te onderbouwen.	Ja, verplicht.

Om de kaderstellende functie te kunnen uitoefenen is het van belang dat de raad zich verdiept in het onderdeel reserves. In bijlage 4 wordt hier nader op ingegaan.

Hoofdstuk 2 Reserves

2.1 Aard van reserves

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onderscheidt twee soorten reserves¹: de algemene reserve en bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht (tarief-egalitatie) of om middelen voor een toekomstige besteding te reserveren.

Algemene reserves

Een algemene reserve is vrij besteedbaar en kent geen specifieke bestemming.

De gemeente Uithoorn kent drie algemene reserves:

- algemene risicoreserve;
- algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie;
- budgetegalitatiereserve.

De twee algemene risicoreserves zijn bedoeld als weerstandsvermogen als buffer voor risico's.

De algemene 'algemene risicoreserve' is gekoppeld aan risico's, waarvan de gewenste hoogte door middel van kansberekening wordt bepaald. De 'algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie' is gekoppeld aan de risico's binnen de grondexploitatie.

De budgetegalitatiereserve is opgenomen onder de algemene reserves omdat deze reserve vrij aanwendbaar is; er rust geen specifieke bestemming op. Deze reserve is ingesteld om fluctuaties in de begrotings- en rekeningssaldi op te vangen. Het rekeningresultaat leidt via een resultaatbestemming tot een onttrekking of toevoeging aan de budgetegalitatiereserve. In hoofdstuk 3 binnen deel 2 wordt nader ingegaan op het doel van de budgetegalitatiereserve.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waar de raad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven.

De bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend omdat deze reserves bij een heroverweging van beleid een andere bestemming kunnen krijgen of kunnen worden opgeheven en in dat geval worden toegevoegd aan de algemene reserves. Het is daarom zinvol om ieder jaar de bestemming van de reserves te toetsen.

De hoogte van de reserve wordt jaarlijks bepaald aan de hand van de beste schatting van een toekomstige bestemming of op basis van een actuele risico-inventarisatie (in nominale waarde).

Bestemmingsreserves worden ingesteld voor:

- concrete, in principe binnen vooraf bepaalde tijd te realiseren, door de raad vast te stellen doelen;
- object-of doelsubsidies/ bijdragen van derden en soortgelijke middelen waarvan de verplichting tot het doen van de uitgaven zich pas in latere jaren voordoet, maar waarvan de aanwending niet is gebonden c.q. waarop geen terugbetalingsverplichting rust;
- het gelijkmatig verdelen van lasten/baten over de jaren. Extreme pieken en dalen kunnen zo worden vermeden.
 - egalitatiereserve: om ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht op te vangen; bijvoorbeeld Reserve riolering;
 - spreiden van kosten over de jaren, bijvoorbeeld de reserve Onderhoud gebouwen. Voor het spreiden van onderhoudskosten kan ook voor een voorziening worden gekozen; in hoofdstuk 1 zijn de verschillen tussen een reserve en voorziening beschreven.

2.2 Totaal reserves = totaal eigen vermogen ≠ saldo bankrekening

De reserves vormen samen met het rekeningresultaat het eigen vermogen van de gemeente. Dit wil zeggen dat deze vermogensbestanddelen vrij aanwendbaar zijn. Er hoeft niet noodzakelijk een relatie te zijn tussen de omvang van de reserves en liquide middelen. De reserves kunnen ook (deels) in

¹ Artikel 43 BBV, zie bijlage 1 in deze nota

vaste activa zitten, bijvoorbeeld in een gemeentehuis. Bij de aanwending van een reserve zal in ieder geval rekening moeten worden gehouden met rente:

- als er sprake is van voldoende eigen financiële middelen zullen de rentebaten afnemen;
- als er een lening moet worden aangetrokken zullen de rentelasten toenemen.

Als een reserve bijvoorbeeld € 1 mln. bevat, en er wordt een aanwending van € 1 mln. geraamd zal in de exploitatiebegroting rekening gehouden moeten worden met lagere rente-inkomsten of hogere rentelasten over het bedrag van € 1 mln. De reserve dekt dus niet alle kosten.

2.3 Beleid

2.3.1 Instellen van een reserve

Om te voorkomen dat onnodige middelen worden vastgelegd waarvoor een andere bestemming mogelijk is, moeten er goede redenen zijn om een reserve of voorziening in te stellen of in stand te houden. Aan de andere kant moet er natuurlijk ook voor worden gewaakt dat de begrotingspositie van de gemeente, door financiële risico's waarvoor geen buffer is gevormd, kan worden aangetast.

Bij de keuze van het vormen van een reserve of voorziening kan gebruik worden gemaakt van de beslisboom reserves of voorzieningen (zie bijlage 5). Hierin is het beleid van de nota reserves en voorzieningen vertaald in een kort stappenplan.

De omvang van de reserves en voorzieningen moet worden afgestemd op het doel dat er mee gediend moet worden c.q. op de omvang van de risico's dan wel de verplichtingen en/of verliezen die er door moeten worden afgedekt. Voor structurele uitgaven worden geen reserves gevormd of aanwendingen geraamd. Dit om te voorkomen dat er na uitputting van de reserves een begrotingstekort ontstaat.

Om het budgetrecht van de raad op het terrein van de reserves tot zijn recht te laten komen zal het instellen of opheffen van reserves bij afzonderlijk raadsbesluit (apart beslispunt) dienen plaats te vinden. In het raadsbesluit zal voor zover van toepassing aangegeven moeten worden:

- a. de omschrijving van het doel waarvoor de reserve of voorziening moet worden gevormd;
- b. de vermelding van het motief voor instelling;
- c. de gewenste of noodzakelijke, minimale en/of maximale omvang;
- d. de omvang en de wijze van toevoegingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan, bijvoorbeeld op basis van een beheerplan;
- e. de dekking van de toevoegingen;
- f. de looptijd;
- g. of de reserve is gekoppeld aan onderliggende beheerplannen. Indien dit het geval is dienen deze eens in de drie jaar geëvalueerd te worden², zijnde een technische inspectie en een geactualiseerde onderhoudsplanning en raming. Hierbij wordt in ieder geval de jaarlijkse toevoeging aan de reserve, de gemiddelde uitgaven ten laste van de reserve en het gewenste maximum niveau van de reserve beoordeeld.

In deel 2 worden bovenstaande onderdelen per reserve en voorziening genoemd.

2.3.2 Rente

Hoewel rentetoevoegingen aan reserves volgens de BBV zijn toegestaan, is het beleid in Uithoorn om dit niet te doen. De hoogte van de reserve wordt bepaald aan de hand van de beste schatting van een toekomstige bestemming of op basis van een actuele risico-inventarisatie. Het op peil houden van de reserve via een rentetoevoeging is dan ook niet noodzakelijk.

2.3.3 Mutaties op reserves

a. Toevoegingen:

Volgens het BBV moeten alle toevoegingen aan reserves altijd plaatsvinden in het kader van de resultaatbestemming. Daardoor worden ze niet als last gekwantificeerd.

² Conform amendement A4 bij RV12.0014 Nota Financieel Gezond

b. Onttrekkingen:

Volgens het BBV mogen onttrekkingen uitsluitend plaatsvinden via de resultaatbestemming. Het rechtstreeks boeken van uitgaven op reserves is niet toegestaan. Deze uitgaven behoren als last op de betreffende kostendrager (programma/product) te worden verantwoord. Hiertegenover kan dan een onttrekking aan de reserve staan via de resultaatbestemming.

Dit betekent dat het resultaat voor bestemming bestaat uit de resultante van het totaal van baten en lasten volgens de diverse programma's, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (=resultaatbepaling). Daarna worden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves verwerkt, waarna het uiteindelijke resultaat na bestemming volgt (=resultaatbestemming). Aangegeven moet worden voor welke programma's deze toevoegingen en onttrekkingen zijn. Resultaatbestemming is een bevoegdheid van de raad. Alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves vereisen dus de goedkeuring van de raad. Dit kan expliciet bij de resultaatbestemming in het kader van de rekening, vooraf bij de vaststelling van de begroting, bij de tussentijdse rapportage (TURAP), en bij een afzonderlijk raadsbesluit.

De toevoeging of onttrekking voldoet aan de doelstelling van de reserve, zoals is vastgelegd bij de nota Reserves en Voorzieningen dan wel bij het instellingsbesluit van de reserve. De raad heeft de mogelijkheid een reeds toegekende bestemming te wijzigen.

2.3.4 Algemene beleidsregels

Bij de nota Financieel Gezond is vastgelegd dat reserves niet aangewend kunnen worden ter dekking van investeringen waarvan de prestaties aan meerdere jaren kunnen worden toegeschreven, tenzij "de investering" niet vervangen hoeft te worden, of er tegelijkertijd toevoegingen plaatsvinden die de vervanging op termijn kunnen bekostigen. Dit ter voorkoming dat incidenteel geld wordt ingezet ter dekking van structurele lasten (kapitaallasten) en een voorschot wordt genomen op de toekomst. Bij een stijgende algemene uitkering en voordelen uit bouwgrondexploitatie is dit op te vangen. In de huidige economische situatie is dit niet meer mogelijk. Waar dit thans nog aan de orde is (onderwijshuisvesting en speelbeleidsplan) wordt dit zo snel mogelijk afgebouwd.

Hoofdstuk 3 Voorzieningen

3.1 Aard van voorzieningen

De functies van een voorziening zijn gelijk aan die van een reserve, maar krijgt door het verplichtende karakter (een voorziening is immers een schuld) een volkomen andere invulling voor de bufferfunctie en de bestedingsfunctie.

Voorzieningen worden -limitatief- gevormd wegens³:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten, bijvoorbeeld de voorziening afgesloten complexen binnen de bouwgrondexploitatie;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten, bijvoorbeeld de voorziening exploitatierisico's binnen de bouwgrondexploitatie;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren, bijvoorbeeld een onderhoudsvoorziening;
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten, met uitzondering van de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voorzieningen worden niet gevormd voor: verplichtingen die betrekking hebben op jaarlijks terugkerende arbeidskosten, als deze jaarlijks van vergelijkbaar volume zijn.

3.2 Vreemd vermogen = Voorzieningen + leningen ≠ totaal leningen

Voorzieningen behoren toe aan het vreemd vermogen van de gemeente; voorzieningen zijn als het ware 'toekomstige schulden'. Hierdoor geeft het totale vreemde vermogen niet het totaal van de uitstaande leningen weer. Voorzieningen zijn verplichtingen aan derden in de toekomst, die zeker zullen plaatsvinden, en te zijner tijd al dan niet met eigen of geleende middelen zullen worden voldaan.

3.3 Beleid voorzieningen

3.3.1 Onderbouwing van voorzieningen

Voorzieningen dienen de benodigde omvang te hebben van de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet kleiner of groter zijn dan de verplichtingen of de risico's, waarvoor ze zijn ingesteld. Om het niveau van de voorzieningen te kunnen beoordelen is het noodzakelijk dat wordt beschikt over beheersplannen en/of berekeningen, waaruit de benodigde financiële middelen in de toekomst blijken. Deze plannen en berekeningen moeten regelmatig worden geactualiseerd. Indien bij zo'n actualisatie blijkt dat de voorziening niet meer op niveau is, dan moet door middel van extra dotaties de voorziening weer op peil worden gebracht. Blijkt dat de voorziening meer dan toereikend is, dan kan het te veel ten gunste van de exploitatie worden afgeboekt.

De toekomstige resultaten binnen de bouwgrondexploitatie worden in de contante waarde berekend. In het geval van verwachte verliezen wordt een voorziening gevormd tegen contante waarde. Ieder jaar zal de hoogte van de voorziening worden aangepast zodat deze uiteindelijk dezelfde omvang heeft als het verlies en daarmee groeit naar de noodzakelijke eindwaarde.

³ Citaat uit artikel 44 BBV

3.3.2 Rente

Aan voorzieningen wordt geen bespaarde rente toegerekend. Dit is conform het Besluit Begroting en Verantwoording. Voor voorzieningen die gekoppeld zijn aan grondexploitaties geldt dat de waardering tegen contante waarde plaatsvindt, en jaarlijks rente wordt toegevoegd om tot de eindwaarde te komen.

3.3.3 Mutaties van voorzieningen

Toevoegingen in de voorziening maken onderdeel uit van de lasten op het betreffende programma (exploitatie), terwijl de daadwerkelijke toepassingen rechtstreeks op de voorziening moet worden verwerkt (balansmutaties). Voor een aanwending of toevoeging van een voorziening is geen raadsbesluit nodig. Als een voorziening onvoldoende is voor een (toekomstige) uitgave is een extra toevoeging aan de voorziening noodzakelijk. In het geval de extra toevoeging aan de voorziening leidt tot een overschrijding van het totaal geautoriseerde lastenbedrag van het betreffende programma zal de raad om toestemming worden gevraagd via de Turap. Een toevoeging aan een voorziening is geen keuze; zodra een toekomstige verplichting bekend is, is sprake van een schuld, en zal de accountant bij de jaarrekening toetsen of de voorziening de juiste omvang heeft.

DEEL 2

ACTUALISATIE

RESERVES & VOORZIENINGEN

Inleiding

Hierna wordt specifiek ingezoomd op de reserves en voorzieningen waarbij de volgende onderdelen zijn benoemd:

- a. de omschrijving van het doel waarvoor de reserve of voorziening moet worden gevormd;
- b. de vermelding van het motief voor instelling;
- c. de gewenste of noodzakelijke, minimale en/of maximale omvang;
- d. de omvang en de wijze van toevoegingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel), inclusief onderbouwing daarvan, bijvoorbeeld op basis van een beheerplan;
- e. de dekking van de toevoegingen;
- f. de looptijd.
- g. of de reserve is gekoppeld aan onderliggende beheerplannen. Indien dit het geval is dienen deze eens in de drie jaar geëvalueerd te worden⁴, zijnde een technische inspectie en een geactualiseerde onderhoudsplanning en raming. Hierbij wordt in ieder geval de jaarlijkse toevoeging aan de reserve en het gewenste maximum van de reserve beoordeeld.

1. Algemene risicoreserve

Doel

De algemene risicoreserve fungeert als buffer voor onverwachte financiële tegenvallers. De Algemene reserve maakt een substantieel onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Tevens fungeert deze reserve als financiering van de activa, het bezit van de gemeente.

Motief voor instelling

De algemene reserves vormen een belangrijk deel van het eigen vermogen van de gemeente. In principe kan er geen beroep worden gedaan op dekking vanuit de algemene risicoreserve. Deze reserve heeft een bufferfunctie en geen bestemmingsfunctie. De middelen in de algemene risicoreserve hebben wel een relatie met de opgegeven risico's maar geen één op één relatie, deze is namelijk gebaseerd op een kansberekening.

Indien tegenvallers zich voordoen, en niet anders opgevangen kunnen worden kan een beroep worden gedaan op de algemene risicoreserve, dit kan slechts eenmalig. Indien het effect structureel is dient dit bij de eerstvolgende kadernota meegenomen te worden.

Omvang

De benodigde hoogte van de Algemene risicoreserve is afhankelijk van de risico's van de gemeente. Voor de risico's binnen de bouwgrondexploitatie is een aparte reserve gevormd. De hoogte van het risicoprofiel wordt vermenigvuldigd met een ratio om de benodigde omvang van de algemene risicoreserve te bepalen. Indien het risico hoog is (groter of gelijk aan € 1 mln.) en de kans dat dit zich voordoet is groter of gelijk aan 50% (1 x per 2-5 jaar) dan ratio 2 = goed. Anders volstaat ratio 1 = voldoende. Kwalificatie 1 betekent dat maximaal 100% van de risico's afgedekt moet zijn door de aanwezige weerstandscapaciteit. Dit is overeenkomstig hetgeen in de nota Financieel Gezond Uithoorn is vastgelegd. In de programmabegroting en de jaarrekening wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen nader ingegaan op de (wijziging van) aanwezige risico's.

De omvang wordt in samenhang met de Algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie beoordeeld.

Dekking van de toevoegingen

Als de hoogte van de Algemene risicoreserve lager is dan de benodigde weerstandscapaciteit, vindt voeding plaats vanuit de Budgetegaliseringsreserve. Indien dit niet mogelijk is dient de reserve binnen een redelijke periode (maximaal tien jaar) te worden aangevuld ten laste van de begroting.

Looptijd

Onbeperkt.

⁴ Conform amendement A4 bij RV12.0014 Nota Financieel Gezond

Onderbouwing

Tweemaal per jaar worden de risicoprofielen opnieuw bepaald. Indien tussentijdse ontwikkelingen daar aanleiding toe geven kan dit vaker zijn. Indien voor één van de grote risico's (ratio 2) een beroep wordt gedaan op de reserve kan dit niet zonder de overige grote risico's te beoordelen. De twee grootste benoemde risico's zijn op dit moment de bekostiging van de decentralisatie van de taakvelden AWBZ, Participatiewet en jeugdzorg naar gemeenten en de garantstelling aan GreenPark Aalsmeer.

2. Algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie

Doel

De Algemene reserve bouwgrondexploitatie fungeert als buffer voor risico's binnen de bouwgrondexploitatie. De Algemene reserve bouwgrondexploitatie vormt tezamen met de Algemene risicoreserve de weerstandscapaciteit.

Motief voor instelling

De algemene reserves vormen een belangrijk deel van het eigen vermogen van de gemeente. In principe kan er geen beroep worden gedaan op dekking vanuit de algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie. Deze reserve heeft een bufferfunctie en geen bestemmingsfunctie. De middelen in de algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie hebben geen directe relatie met de opgegeven risico's, maar zijn gebaseerd op een kansberekening. Indien tegenvallers binnen de bouwgrondexploitatie zich voordoen, en niet anders opgevangen kunnen worden kan een beroep worden gedaan op de algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie. Ook als het om een tegenvaller gaat die niet is aangemeld als risico.

Omvang

De benodigde hoogte van de Algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie is afhankelijk van de project-risico's. De hoogte van het risicoprofiel wordt vermenigvuldigd met een door de raad vastgestelde ratio om de benodigde omvang van de algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie te bepalen. Indien het risico hoog is (groter of gelijk aan € 1 mln.) en de kans dat dit zich voordoet is groter of gelijk aan 50% (1 x per 2-5 jaar) dan ratio 2 = goed. Anders volstaat ratio 1 =voldoende. Kwalificatie 1 betekent dat maximaal 100% van de risico's afgedekt moet zijn door de aanwezige weerstandscapaciteit.

De omvang wordt in samenhang met de Algemene risicoreserve beoordeeld.

Dekking van de toevoegingen

Als de hoogte van de Algemene risicoreserve bouwgrond lager is dan de benodigde weerstandscapaciteit, vindt voeding plaats vanuit de Budgetegalisereserve. Indien dit niet mogelijk is dient de reserve binnen een redelijke periode (maximaal tien jaar) te worden aangevuld ten last van de begroting.

Looptijd

Onbeperkt.

Onderbouwing

Twee maal per jaar worden de risicoprofielen opnieuw bepaald. Indien tussentijdse ontwikkelingen daar aanleiding toe geven kan dit vaker zijn. Indien voor één van de grote risico's (ratio 2) een beroep wordt gedaan op de reserve kan dit niet zonder de overige grote risico's te beoordelen. Op dit moment is er sprake van één groot benoemd risico, namelijk de ontwikkeling van het dorpscentrum.

3. Budgetegalisereserve

Doel

Deze reserve is ingesteld om:

1. Begrotingsresultaten te egaliseren over de jaren heen (egaliseringsfunctie).
2. Budgetoverheveling te realiseren naar een volgend dienstjaar conform de richtlijnen zoals opgenomen in het controleprotocol.
3. Vrij beschikbare middelen uit bijvoorbeeld begrotings- en/of rekeningsresultaat te reserveren of te onttrekken.

Motief voor instelling

De reserve vormt een onderdeel van het weerstandsvermogen. In tegenstelling tot de algemene risicoreserve, die direct gekoppeld is aan de risico's, is deze reserve (met uitzondering van punt 1 tot en met 2) vrij aanwendbaar.

Omvang

Conform het besluit bij de nota financieel gezond is er geen minimum en maximum voor de budgetegaliseringsreserve.

Dekking van de toevoegingen

- Een voordelig begrotings-, rekeningsaldo.
- Een positief saldo van de herijking reserves.
- Restantbudgetten die worden overgeheveld naar een toekomstig jaar.

Looptijd

Onbeperkt.

Onderbouwing

De onttrekkingen en toevoegingen worden afzonderlijk gespecificeerd.

4. Reserve Onderhoud gebouwen

Doel

Egalisatie van het sterk fluctuerende onderhoud van gemeentelijke gebouwen Deze gebouwen zijn opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de programmabegroting en aangeduid met MOP (Meerjaren Onderhouds Planning). Deze reserve is ingesteld bij de besluitvorming over de Nota financieel gezond.

Motief voor instelling

Het onderhoudsniveau van de gemeentelijke accommodaties wisselt jaarlijks sterk. Om fluctuaties in de gemeentelijke begroting te voorkomen is de reserve onderhoud gebouwen ingesteld.

Omvang

De reserve wordt gevoed door een jaarlijkse toevoeging van € 100.000 en is gemaximaliseerd op de geplande uitgaven vanuit het beheerprogramma voor de periode van drie jaar. De onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma is langer dan de genoemde drie jaar; echter deze periode is een redelijke termijn waarop de onderhoudsuitgaven goed zijn te overzien en eventueel bij te sturen.

Dekking van de toevoegingen

Als de hoogte van de reserve onderhoud gebouwen lager is dan benodigd op basis van de onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma dient deze te worden aangevuld vanuit de budgetegaliseringsreserve. Indien deze ontoereikend is dan zal de aanvulling worden betrokken bij de Kadernota in het eerstvolgende jaar. Als de hoogte van de reserve onderhoud gebouwen hoger is dan benodigd op basis van de onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma dan wordt deze toegevoegd aan de budgetegaliseringsreserve. Als gedurende het jaar minder worden onttrokken dan gepland dan wordt dit weer toegevoegd aan de reserve onderhoud gebouwen, tenzij de reserve op niveau is.

Looptijd

Onbeperkt

Onderbouwing

De reserve is gebaseerd op een per drie jaar uit te voeren technische inspectie van de gemeentelijke gebouwen en actualisatie van de onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma.

5. Reserve Onderhoud Openbare ruimte

Doel

Te voorzien in het toekomstige planmatige onderhoud van de openbare ruimte en tevens als egalisatiefunctie van de planmatige onderhoudskosten in de openbare ruimte. Deze reserve is ingesteld bij de besluitvorming over de Nota financieel gezond. In de reserve onderhoud openbare ruimte worden de volgende onderdelen opgenomen: Openbare verlichting, openbaar groen (inclusief bomen), verkeersborden, civiele kunstwerken (bruggen, kademuren, keerwanden, steigers e.d.), water (beschoeiingen, oeverbescherming, baggeren e.d.) en straatmeubilair (hekwerken, afvalbakken e.d.)

Motief voor instelling

Uit een in 2012 gehouden inventarisatie van de beheerplannen is gebleken dat in de openbare ruimte onvoldoende rekening is gehouden met planmatige onderhoudskosten in relatie tot het kwaliteitsplan openbare ruimte.

Omvang

De reserve wordt gevoed door een jaarlijkse toevoeging van € 125.000 en is gemaximaliseerd op de geplande uitgaven vanuit het beheerprogramma voor de periode van drie jaar. De onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma wordt om de drie jaar geëvalueerd, jaarlijks wordt de technische staat beoordeeld om te bepalen of de feitelijke uitvoering kan doorschuiven.

Dekking van de toevoegingen

Als de hoogte van de reserve onderhoud openbare ruimte lager is dan benodigd op basis van de onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma dient deze te worden aangevuld vanuit de budgetegalisatiereserve. Indien deze ontoereikend is dan zal de aanvulling worden betrokken bij de Kadernota in het eerstvolgende jaar. Als de hoogte van de reserve openbare ruimte hoger is dan benodigd op basis van de onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma dan wordt deze toegevoegd aan de budgetegalisatiereserve. Als gedurende het jaar minder worden onttrokken dan gepland dan wordt dit weer toegevoegd aan de reserve onderhoud openbare ruimte, tenzij de reserve op niveau is.

Looptijd

De reserve is ingesteld voor een onbepaalde duur in verband met toekomstig planmatig onderhoud en de egalisatiefunctie.

Onderbouwing

Voor de periode 2013-2018 vindt jaarlijkse toevoeging plaats, zoals is vastgelegd in de Nota Financieel Gezond Uithoorn. De jaarlijkse aanwending vindt plaats op basis van beheerplannen. De actualisatie van de beheerplannen zal naar verwachting eind 2013 gereed zijn en het uitgangspunt zijn voor toekomstige onttrekkingen. Pas na de actualisatie kan een reëel meerjarenperspectief van de reserve openbare ruimte worden gepresenteerd. De beheerplannen worden minimaal eens in de drie jaar geëvalueerd en daarbij worden in ieder geval de jaarlijkse toevoeging aan de reserve, de gemiddelde uitgaven ten laste van de reserve en het gewenste maximum niveau van de reserve beoordeeld.

6. Reserve Onderhoud Wegen

Doel

Te voorzien in het toekomstige planmatig onderhoud van de wegen en tevens als egalisatiefunctie van de planmatige onderhoudskosten wegen. Deze reserve is ingesteld bij de besluitvorming over de Nota financieel gezond. Onder onderhoud van de wegen verstaan we open en gesloten verhardingen.

Motief voor instelling

Uit een in 2012 gehouden inventarisatie van de beheerplannen is gebleken dat vooral bij het onderdeel wegen onvoldoende rekening is gehouden met planmatig onderhoud. Dit is ontstaan doordat bij de investeringen in wegen vanuit het UVVP, veel onderhoudswerkzaamheden werden meegenomen. Nu de investeringen zijn afgerond kan dit niet meer. Het onderhouden van wegen is een wettelijke taak. Om hier ook in de toekomst in te voorzien is deze reserve ingesteld.

Omvang

De reserve wordt gevoed door een jaarlijkse verhoging van de toevoeging van € 75.000 en is gemaximaliseerd op de geplande uitgaven vanuit het beheerprogramma voor de periode van drie jaar. De onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma wordt om de drie jaar geëvalueerd, jaarlijks wordt de technische staat beoordeeld om te bepalen of de feitelijke uitvoering kan doorschuiven.

Dekking van de toevoegingen

Als de hoogte van de reserve onderhoud wegen lager is dan benodigd op basis van de onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma dient deze te worden aangevuld vanuit de budgetegalisereserve. Indien deze ontoereikend is dan zal de aanvulling te worden betrokken bij de Kadernota in het eerstvolgende jaar. Als de hoogte van de reserve wegen hoger is dan benodigd op basis van de onderhoudsplanning vanuit het beheerprogramma dan wordt deze toegevoegd aan de budgetegalisereserve. Als gedurende het jaar minder worden onttrokken dan gepland vanuit het beheerprogramma dan wordt dit weer toegevoegd aan de reserve onderhoud wegen, tenzij de reserve op niveau is.

Looptijd

De reserve is ingesteld voor een onbeperkte duur in verband met toekomstig planmatig onderhoud en de egalisatiefunctie.

Onderbouwing

Voor de periode 2013-2018 vindt jaarlijkse toevoeging plaats, zoals is vastgelegd in de Nota Financieel Gezond Uithoorn. De jaarlijkse aanwending vindt plaats op basis van beheerplannen. De actualisatie van de beheerplannen zal naar verwachting eind 2013 gereed zijn en het uitgangspunt zijn voor toekomstige onttrekkingen. Pas na de actualisatie kan een reëel meerjarenperspectief van de reserve onderhoud wegen worden gepresenteerd. De beheerplannen worden minimaal eens in de drie jaar geëvalueerd en daarbij worden in ieder geval de jaarlijkse toevoeging aan de reserve, de gemiddelde uitgaven ten laste van de reserve en het gewenste maximum niveau van de reserve beoordeeld.

7. Reserve Rente egalisatie

Doel

Opvangen van de rentegevolgen vervroegde aflossing geldlening Eigen Haard (voorheen Woongroep Holland).

Motief voor instelling

Geleidelijke afbouw van een rentederving van oorspronkelijk € 0,9 mln. per jaar.

Omvang

Aflopend van € 6,6 mln. in 1999 tot € 0 in 2018.

Dekking van de toevoegingen

Reserve is gevormd uit de ontvangen afkoopsom bij overname van de SWU-lening door BNG.

Looptijd

In 2018 vindt de laatste onttrekking plaats en wordt de reserve afgesloten en opgeheven.

Onderbouwing

Aanwending loopt af tot € 0 volgens meerjarenstaat.

8. Reserve Onderhoud Multifunctionele Accommodatie (MFA) de Legmeer

Doel

Door het rijk ontvangen middelen voor onderhoud scholen beschikbaar houden.

Motief voor instelling

De scholen binnen de MFA de Legmeer ontvangen vanuit het Rijk als onderdeel van de MI vergoeding (Materiele Instandhouding) een bijdrage voor het groot onderhoud van het gebouw. De scholen betalen deze component door aan de gemeente. De gemeente Uithoorn is eigenaar van dit pand en verzorgt conform de Meerjaren onderhoudsplanning (MOP) het onderhoud. De kosten binnen de MOP fluctueren in de jaren, afhankelijk van het te plegen onderhoud, terwijl de MI vergoeding een relatief gelijkblijvend bedrag is. In 2011 is door de raad besloten een reserve Onderhoud MFA de Legmeer te vormen. Middels deze reserve blijft de MI vergoeding voor de gemeente beschikbaar en worden de schommelingen binnen de kosten voor onderhoud geëgaliseerd.

Omvang

Er is geen maximum hoogte. De hoogte fluctueert jaarlijks. Afhankelijk van de verhouding tussen de ontvangen MI vergoeding en de werkelijke onderhoudskosten wordt er aan onttrokken dan wel toegevoegd.

Dekking van de toevoegingen

Dekking vindt plaats binnen de exploitatie van de MFA de Legmeer.

Looptijd

De looptijd van deze reserve is tot en met 2050, gelijk aan de economische levensduur van het gebouw MFA de Legmeer.

Onderbouwing

Reserve is gekoppeld aan de hoogte van de ontvangen MI vergoeding van de scholen binnen de MFA De Legmeer en de werkelijke onderhoudskosten. De onderhoudskosten worden geraamd middels een Meerjaren onderhoudsplanning (MOP).

9. Reserve Riolering

Doel

Het doel van de reserve riolering is om door inzet van deze reserve een geleidelijke ingroei in de rioolheffing te bewerkstelligen.

Motief voor instelling

In GRP-5 is besloten om tot en met 2017 de reserve aan te wenden waardoor er een geleidelijke stijging van de rioolheffing ontstaat.

Omvang

De reserve loopt af conform de besluitvorming bij GRP-5.

Dekking van de toevoegingen

Een nadelig resultaat bij de jaarrekening wordt ten laste van het resultaat gebracht. Een voordelig resultaat bij de jaarrekening wordt betrokken bij de tariefstelling voor het volgende jaar. Deze systematiek wordt ook voor de afvalstoffenheffing toegepast en geëgaliseerd via de budgetegaliseringsreserve.

Looptijd

In 2017 is de ingroei gerealiseerd, eventuele egalisatie loopt via de budgetegaliseringsreserve. De reserve kan op dat moment opgeheven worden.

Onderbouwing

De reserve riolering is gekoppeld aan GRP-5.

10. Reserve Onderwijshuisvesting

Doel

Geleidelijke inloop van lasten onderwijshuisvesting in de begroting.

Motief voor instelling

Voorwaarde vanuit de provincie om de kosten voor onderwijshuisvesting in te laten groeien binnen de begroting.

Omvang

De jaarlijkse onttrekkingen hebben een afnemend karakter en in 2021 zal de reserve uitgeput zijn, waarmee de kosten voor onderwijshuisvesting volledig zijn ingegroeid in de begroting..

Dekking van de toevoegingen

Er vinden geen toevoegingen meer plaats aan de reserve onderwijshuisvesting.

Looptijd

De jaarlijkse onttrekkingen nemen ieder jaar af met € 100.000 en in 2021 zal de reserve uitgeput zijn.

Onderbouwing

Geleidelijke inloop van lasten onderwijshuisvesting in de begroting, op basis van de gemaakte afspraken met de provincie. Tussentijdse aanpassing op basis van de Kadernota 2014 waardoor een deel van de reserve kon vrijvallen.

11. Reserve Decentralisaties

Doel

Dekking van eenmalige (transitie)kosten die samenhangen met decentralisaties binnen de taakvelden AWBZ, Participatiewet en Jeugdzorg, voor zover deze niet middels het Sociaal deelfonds van de algemene uitkering worden bekostigd.

Motief voor instelling

Met deze reserve kunnen eenmalig kosten gedekt worden die betrekking hebben op de decentralisaties binnen de taakvelden AWBZ, Participatie en Jeugdzorg welke vanuit het Rijk overkomen naar gemeenten, voor zover deze niet gecompenseerd worden binnen de Algemene Uitkering. Het betreft hier met name transitiekosten of andere eenmalige kosten voor het vormgeven van de nieuwe wettelijke taken.

Indien voor de invulling van een taakveld binnen de drie decentralisaties structurele middelen nodig zijn, dan zullen deze meegenomen worden bij het opstellen van de (meerjaren)begroting. Mocht blijken dat er structureel meer middelen benodigd zijn dan via de algemene uitkering vanuit het Rijk beschikbaar wordt gesteld, dan kunnen deze eenmalig gedekt worden uit de reserve. Hiermee wordt de gelegenheid gegeven om het beleid aan te passen of bij de kadernota van het volgende jaar hiervoor structureel middelen beschikbaar te stellen.

Omvang

Vorming € 1.000.000, aflopend naar € 0 wanneer de decentralisaties zijn ingevoerd.

Dekking van de toevoegingen

Reserve is gevormd bij het opmaken van de Kadernota 2014.

Looptijd

De looptijd is afhankelijk van de overgang van de taken van het Rijk naar de gemeenten. Naar verwachting zal tot en met 2016 zijn.

Onderbouwing

Reserve is gekoppeld aan de (invoerings)kosten die samenhangen met decentralisaties binnen de taakvelden AWBZ, Participatiewet en Jeugdzorg, voor zover deze niet middels het Sociaal deelfonds van de algemene uitkering worden bekostigd.

12. Reserve Vinckebuurt

Doel

Dekking herinrichtingskosten omgeving Vinckebuurt.

Motief voor instelling

In de raadsvergadering van 22 april 2010 heeft de raad de vorming van een bestemmingsreserve Vinckebuurt vastgesteld. Deze bestemmingsreserve is opgesteld om gelden te reserveren voor de herinrichting van de Petrus Steenkampweg, Burgemeester van Meetelenstraat en de Wilhelminakade ter hoogte van het Zeemantje. Omdat deze wegen buiten het plangebied van de exploitatieovereenkomst met Zeeman en Bouwfonds vallen, komen de herinrichtingskosten niet ten laste van een voorziening.

Omvang

De omvang is gelijk aan de benodigde middelen voor het doel, en zal aflopen naar nihil.

Dekking van de toevoegingen

Er worden geen toevoegingen verwacht.

Looptijd

De reserve Vinckebuurt wordt naar verwachting afgewikkeld in 2015, het jaar waarin de werkzaamheden in de Vinckebuurt volgens de planning worden afgerond.

Onderbouwing

Raadsbesluit 22 april 2010.

13. Reserve Speelbeleidsplan

Doel

Dekking meerkosten uitvoering speelbeleidsplan tot en met 2021.

Motief voor instelling

De uitgaven voortvloeiend uit het speelbeleidsplan 2008-2012 zouden tot een hoog beslag op de algemene middelen in de periode 2008-2021 leiden. Daarom heeft de raad ingestemd in 2008 met het vormen van een reserve Speelbeleidsplan om de structurele lasten (kapitaallasten en beheerlasten) van het speelbeleidsplan over de periode 2008-2021 hieruit te dekken.

Omvang

De reserve speelbeleidsplan heeft een afnemende omvang, tot € 0 in 2021. Vanwege het besluit om in de periode 2014-2018 jaarlijks € 60.000 minder te onttrekken, zodat de structurele kosten van het speelbeleidsplan geleidelijk volledig binnen de exploitatie worden opgenomen. Doordat in de periode 2014-2018 minder wordt onttrokken dan bij het instellen van de reserve was geraamd zou in 2021 een restant ontstaan. De raad heeft bij de behandeling van de nota Financieel Gezond besloten dit toekomstig restant in 2013 te laten vrijvallen.

Dekking van de toevoegingen

Er vinden in beginsel geen toevoegingen meer plaats.

Looptijd

Afbouw tot en met 2021.

Onderbouwing

De onttrekkingen zijn gerelateerd aan de extra kosten voor het Speelbeleidsplan ten opzichte van 2008-2021. In de periode 2013-2018 zal jaarlijks € 60.000 minder worden onttrokken (ingroei in de begroting)⁵. Bij de behandeling van de nota Financieel Gezond heeft de raad besloten om het toekomstig restant (2021) van de reserve Speelbeleidsplan in 2013 te laten vrijvallen.

14. Voorziening Dubieuze debiteuren

Doel

Deze voorziening wordt gevormd voor die vorderingen die op balansdatum dubieus zijn. De beoordeling vindt plaats door individuele toetsing van de openstaande vorderingen per balansdatum. Deze toetsing wordt gedaan door de invorderingsambtenaar.

Motief voor instelling

Een juiste waardering van de per balansdatum opgenomen vorderingen. Dit om te voorkomen dat de gemeente Uithoorn in enig jaar wordt geconfronteerd met financiële tegenvallers omdat te ontvangen bedragen niet kunnen worden geïnd.

Omvang

De omvang van de voorziening bestaat uit de door de invorderingsambtenaar per balansdatum geïnterpreteerde oninbaar geschatte vordering.

Dekking van de toevoegingen

De dekking van de toevoeging is opgenomen in de exploitatie. Daar waar het oninbare posten betreft voor riool- en/of afvalstoffenheffing worden deze meegenomen binnen de tariefstelling.

Looptijd

Onbepakt.

Onderbouwing

Jaarlijks wordt per balansdatum beoordeeld welke vorderingen naar verwachting, ondanks inspanningen om bedragen in te vorderen, niet meer worden ontvangen. Deze vorderingen worden dan als dubieus aangemerkt. Op basis van de BBV moet de gemeente een voorziening vormen voor deze dubieuze debiteuren. Elke jaar wordt de omvang van deze voorziening op deze wijze herijkt en getoetst door de accountant.

15. Voorziening pensioenverplichtingen

Doel

Dekking van pensioenaanspraken van voormalig bestuurders.

Motief voor instelling

Er bestaat een risico dat individuele voormalige wethouders verzoeken de pensioenrechten over te dragen naar een andere werkgever/pensioenuitvoerder. Daarnaast is er sprake van dat op termijn de gehele uitvoering van de wethouderspensiolen in Nederland wordt overgedragen naar één uitvoeringsorganisatie, vermoedelijk het ABP. In beide gevallen moet in één keer een bedrag worden uitbetaald waar in de begroting geen ruimte voor is. Door het vormen van een voorziening is het wel mogelijk de overdracht van pensioenrechten te dekken.

Omvang

Gebaseerd op actuarische berekening.

Dekking van de toevoegingen

De dekking van de toevoeging is opgenomen in de exploitatie, binnen het programma Bestuur, bestuursondersteuning en dienstverlening.

⁵ Conform amendement A5 bij RV12.0014 Nota Financieel Gezond

Looptijd

Onbepakt, tenzij pensioenen van wethouders bij een pensioenfonds worden ondergebracht.

Onderbouwing

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De waarde wordt iedere collegeperiode getoetst door een externe actuarische berekening.

16. Voorziening Green Park Aalsmeer BV

Doel

Dekking van verwachte aanspraken op de verleende garantstelling aan Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling B.V. (GPA).

Motief voor instelling

De gemeenten Uithoorn en Aalsmeer hebben beiden een garantstelling van € 50 mln. aan de BNG afgegeven ten gunste van GPA. Deze voorziening is ingesteld voor verwachte aanspraken op deze garantie (50% van het verwachte verlies van GPA).

Omvang

De contante waarde van het te verwachten verlies op de grondexploitatie van GPA.

Dekking van de toevoegingen

Jaarlijkse toevoegingen om de voorziening te indexeren naar de nieuwe contante waarde worden in de begroting opgenomen. Voor aanvullende toevoegingen moet dekking worden gezocht, en zal in laatste instantie uit de algemene risicoreserve geschieden.

Looptijd

Tot de afloop van de garantstelling ten gunste van GPA.

Onderbouwing

Actuele grondexploitatie van GPA, eventueel aangevuld met scenario's. Jaarlijks wordt door GPA de grondexploitatie geactualiseerd. Op basis van de geactualiseerde grondexploitatie heeft Uithoorn de voorziening in de jaarrekening 2012 verhoogd naar € 4,6 mln. zijnde 50% van het bij GPA berekende verlies. Het verlies is berekend in de vorm van de contante waarde.

Naarmate afronding van het project dichterbij komt zal de rentecomponent leiden tot een verhoging van de contante waarde. Daarnaast is binnen de risicoreserve aandacht voor het GPA.

17. Voorziening frictiekosten

Doel

Dekking van de reorganisatiekosten vanwege bezuinigingsmaatregelen.

Motief voor instelling

Het reserveren van geld voor een toekomstige verplichtingen die samenhangen met de nog te realiseren bezuinigingen.

Omvang

In 2014 is deze voorziening gevormd op basis van de ingeschatte frictiekosten die samenhangen met de bezuinigingsmaatregelen op personeelsgebied.

Dekking van de toevoegingen

Dekking vanuit het begrotingsresultaat in relatie tot de te realiseren bezuinigingen.

Looptijd

Deze voorziening is van tijdelijke aard en wordt opgeheven zodra de hieraan gerelateerde bezuinigingsmaatregel is gerealiseerd.

Onderbouwing

De omvang van de voorziening is gelijk aan de geïnventariseerde frictiekosten in relatie tot de nog te realiseren bezuinigingen.

18. Voorziening afgesloten complexen

Doel

Reserveren van geld voor resterende werkzaamheden van afgesloten complexen.

Motief voor instelling

Wanneer alle geraamde opbrengsten zijn gerealiseerd wordt het resultaat op een complex in de bouwgrondexploitatie bepaald en verantwoord. De nog uit te voeren werkzaamheden worden als verplichting in de toekomst opgenomen.

Omvang

Geen minimum of maximum bepaald.

Dekking van de toevoegingen

Resultaat op project bouwgrondexploitatie.

Looptijd

Afhankelijk van de fasering van werkzaamheden die nog uitgevoerd moeten worden.

Onderbouwing

Specificatie van nog uit te voeren werkzaamheden. Dit zijn werkzaamheden die zijn beschreven in exploitatieovereenkomsten of grondexploitaties van afgesloten complexen.

Op dit moment is de voorziening afgesloten complexen gevuld met middelen voor de aanleg van een middenberm op de Amsterdamseweg in 2015.

19. Voorziening exploitatierisico's

Doel

Dekking van verwachte verliezen in de grondexploitaties.

Motief voor instelling

Bijstelling van de waardering van de voorraad bouwgrond op de balans.

Omvang

De contante waarde van de te verwachten verliezen op de grondexploitaties.

Dekking van de toevoegingen

Jaarlijkse toevoegingen om de voorziening te indexeren naar de nieuwe contante waarde worden in de begroting opgenomen. Voor aanvullende toevoegingen moet dekking worden gezocht. In laatste instantie zal dekking uit de algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie geschieden.

Looptijd

Onbeperkt of tot de afronding van de verlieslijdende bouwprojecten.

Onderbouwing

Jaarlijks worden de resultaten uit de grondexploitaties geactualiseerd. Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties en bij verwachte verliezen wordt een verliesvoorziening getroffen. Het verlies is berekend in de vorm van de contante waarde.

Bijlage 1 Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Artikel 190 van de Provinciewet en artikel 186 van de Gemeentewet bepalen dat de begroting, de begrotingswijzigingen, de meerjarenraming, het jaarverslag en de jaarrekening, van provincies en gemeenten voldoen aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te geven regels. Vanaf begrotingsjaar 2004 geldt hiervoor het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De artikelen die betrekking hebben op (weergave) van reserves en voorzieningen zijn hier opgenomen, inclusief de wijzigingen op 25 juni 2013. In de nota Reserves en Voorzieningen is rekening gehouden met de vereisten volgens het BBV.

Hoofdstuk II. De begroting en de toelichting

Titel 2.2 De paragrafen

Artikel 16

De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat tenminste:

....

- e. de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot risico's van de grondzaken.

Titel 2.4 Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

Artikel 17

Het overzicht van baten en lasten in de begroting bevat:

....

- d. de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;

...

Artikel 19

Het toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat ten minste:

....

- d. een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;

...

Titel 2.5 De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Artikel 20

1. De uiteenzetting van de financiële positie bevat een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen.
2. Afzonderlijke aandacht wordt ten minste besteed aan:
 - a. de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
 - b. de investeringen; onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
 - c. de financiering;
 - d. de stand en het verloop van de reserves;
 - e. de stand en het verloop van de voorzieningen.

Hoofdstuk III. De meerjarenraming en de toelichting

Artikel 23

De toelichting op de meerjarenraming bevat ten minste:

....

- e. een overzicht per jaar van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Hoofdstuk IV. De jaarstukken en de toelichting

Titel 4.4 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Artikel 27

1. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat:

...

- d. een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;

...

Titel 4.5 De balans en de toelichting

Paragraaf 4.5.5 Vaste Passiva

Artikel 42

1. Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.
2. Het in het eerste lid bedoelde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44

1. Voorzeningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
3. Voorzeningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Paragraaf 4.5.7 Toelichting op de balans

Artikel 54

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.
2. Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen of onttrekkingen via de resultaatbestemming bij de programmarekening;
 - c. de toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar;
 - d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
 - e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 55

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke voorziening en de wijzigingen daarin toegelicht.
2. Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen;
 - c. ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen;
 - d. de aanwendungen;
 - e. saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Bijlage 2 Meerjarenperspectief reserves en voorzieningen

(bedragen x € 1.000)

Naam reserve/voorziening	rekening 2012	aangepaste begroting 2013	meerjarenbegroting 2014			
			2014	2015	2016	2017
Rubriek Algemene reserves						
Algemene risicoreserve	12.310	13.021	13.021	13.021	13.021	13.021
Algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie	11.193	9.779	9.779	9.779	9.779	9.779
Budgetegaliseringsreserve	2.244	135	206	0	0	0
Totaal rubriek Algemene reserves	25.747	22.935	23.006	22.800	22.800	22.800
Rubriek Bestemmingsreserves						
Reserve onderhoud gebouwen	0	100	-14	84	-135	-147
Reserve riolering	1.132	888	633	360	177	78
Reserve speelbeleidsplan	6.279	1.172	843	586	399	307
Reserve woonfonds*	1.755	0	0	0	0	0
Reserve rente egalisatie	716	470	265	101	0	0
Reserve openbare ruimte	0	0	125	250	375	500
Reserve onderhoud wegen	0	75	225	450	750	1.125
Reserve aanpassingen N201*	7.995	0	0	0	0	0
Reserve herinrichting Europarei*	2	0	0	0	0	0
Reserve Vinckebuurt	1.339	1.203	603	51	51	51
Reserve decentralisaties	0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Reserve onderwijshuisvesting	8.090	3.600	2.800	2.100	1.500	1.000
Reserve Onderhoud MFA de Legmeer	258	340	390	322	405	479
Totaal rubriek Bestemmingsreserves	27.566	8.848	6.889	5.342	4.428	4.177
Totaal reserves	53.314	31.763	29.876	28.105	27.324	27.194

* Deze reserves vallen vrij in 2013 en worden in de nota Reserves en Voorzieningen 2013 niet toegelicht.

(bedragen x € 1.000)

Naam reserve/voorziening	rekening 2012	aangepaste begroting 2013	meerjarenbegroting 2014			
			2014	2015	2016	2017
Voorziening verplichtingen, risico's en verliezen						
Voorziening dubieuze debiteuren	430	430	430	430	430	430
Voorziening pensioenverplichtingen	2.287	2.274	2.273	2.273	2.272	2.271
Voorziening Green Park Aalsmeer BV	4.600	4.717	4.838	4.963	5.093	5.227
Voorziening frictiekosten	0	0	320	320	320	320
Voorziening afgesloten complexen	2.826	587	587	0	0	0
Totaal voorziening verplichtingen, risico's en verliezen	10.143	8.008	8.448	7.986	8.115	8.248
Overige voorzieningen						
Voorziening exploitatierisico's	10.340	10.824	11.330	11.859	12.411	12.989
Totaal overige voorzieningen	10.340	10.824	11.330	11.859	12.411	12.989
Totaal voorzieningen	20.483	18.832	19.778	19.845	20.526	21.237
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	73.797	50.595	49.654	47.950	47.850	48.431

Bij de actualisatie van de beheerplannen voor onderhoud gebouwen zal nader naar de fasering van onderhoud worden gekeken om te voorkomen dat de reserve onderhoud gebouwen in de periode 2013-2017 negatief wordt.

De stand van de reserves en voorzieningen zoals hier weergegeven is verwerkt in de programmabegroting 2014. Dit geldt niet voor de reserve onderhoud gebouwen en de reserve MFA de Legmeer: deze zullen zoals hierboven weergegeven worden verwerkt in de programmabegroting 2015.

Bijlage 3 Vermeerderingen en verminderingen reserves - meerjarenperspectief

(bedragen x € 1.000)

	Volgens jaarrekening 2012	Volgens bijgestelde begroting 2013	Volgens programmabegroting 2014 omvang per einde				programma	structureel of incidenteel
			2014	2015	2016	2017		
VERMINDERINGEN								
Algemene reserves								
Algemene risicoreserve								
BNG Eneco en Rente-effect	73						Financieel Gezond Uithoom	incidenteel
Algemene reserve bouwgrondexploitatie								
Niet verhaalbare kosten en toevoeging voorziening	87						Wonen in Uithoom	incidenteel
De Oker in De Kwakel: Openbare inrichting		480	438				Wonen in Uithoom	incidenteel
Rekeningresultaat 2012		5.451					Wonen in Uithoom	incidenteel
Budgetegalisatiereserve								
Overheveling van eenmalige restantbudgetten exploitatie	1.168	608					Div.	incidenteel
Toevoeging voorziening dorpscentrum	1.600						Wonen in Uithoom	incidenteel
Lasten die in eerdere jaren waren gereserveerd	159	136	149				Div.	incidenteel
Toevoeging algemene risicoreserve	524	530					Financieel Gezond Uithoom	incidenteel
Arrest Damastes	313						Financieel Gezond Uithoom	incidenteel
Bijdrage scouting	21						Financieel Gezond Uithoom	incidenteel
Inzet heroverwegingen	539	-9					Financieel Gezond Uithoom	incidenteel
Sluitend maken begroting 2013		836					Financieel Gezond Uithoom	incidenteel
Bluswatervoorzieningen		80					Veiligheid	incidenteel
Terugbetaling NUP				205			Financieel Gezond Uithoom	incidenteel
Kosten voormalig personeel				107			Financieel Gezond Uithoom	incidenteel
Egalisatiereserve reiniging		-5					Duurzaam Uithoom	incidenteel
	4.484	8.107	587	312	0	0		
Bestemmingsreserves								
Reserve onderhoud gebouwen								
Egalisatie onderhoudskosten gebouwen		20	194	2	319	112	Financieel Gezond Uithoom	structureel
Reserve riolering								
Verschil baten en lasten riolering	246	244	255	273	183	99	Duurzaam Uithoom	structureel
Reserve speelbeleidsplan								
Dekking gedeeltelijke kosten speelbeleidsplan	422	5.108	328	257	187	92	Opgroeien in Uithoom	structureel
Reserve woonfonds								
Opheffen en vrijval		1.755					Wonen in Uithoom	incidenteel
Reserve rente egalisatie								
Dekking van weggevallede rentebaten	288	246	205	164	101		Financieel Gezond Uithoom	structureel
Reserve openbare ruimte								
Completeren beheersystemen en beheerprocessen		125					Wonen in Uithoom	structureel
Reserve aanpassingen N201								
Kapitaallasten UVVP	438	7.995					Bereikbaar Uithoom	structureel
Reserve herinrichting Europarei								
Herinrichtingskosten	833						Wonen in Uithoom	structureel
Opheffen en vrijval		2					Wonen in Uithoom	incidenteel
Reserve Vinckebuurt								
Saldo van lasten en baten complex Vinckebuurt	77	137	600	552			Wonen in Uithoom	structureel
Reserve onderwijshuisvesting								
Integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting (ingroei)	1.320	1.260	800	700	600	500	Opgroeien in Uithoom	structureel
Afroming n.a.v. Kadernota 2014		3.230					Opgroeien in Uithoom	incidenteel
Reserve Onderhoud MFA de Legmeer								
Onderhoud (piek)				68			Opgroeien in Uithoom	structureel
	3.624	20.122	2.382	2.016	1.390	803		
Totaal verminderingen reserves	8.108	28.229	2.969	2.328	1.390	803		

De vermeerderingen zoals hier weergegeven zijn verwerkt in de programmabegroting 2014. Dit geldt niet voor de reserve onderhoud gebouwen en de reserve MFA de Legmeer: deze zullen zoals hierboven weergegeven worden verwerkt in de programmabegroting 2015.

Bijlage 3 Vermeerderingen en verminderingen reserves - meerjarenperspectief

(bedragen x € 1.000)

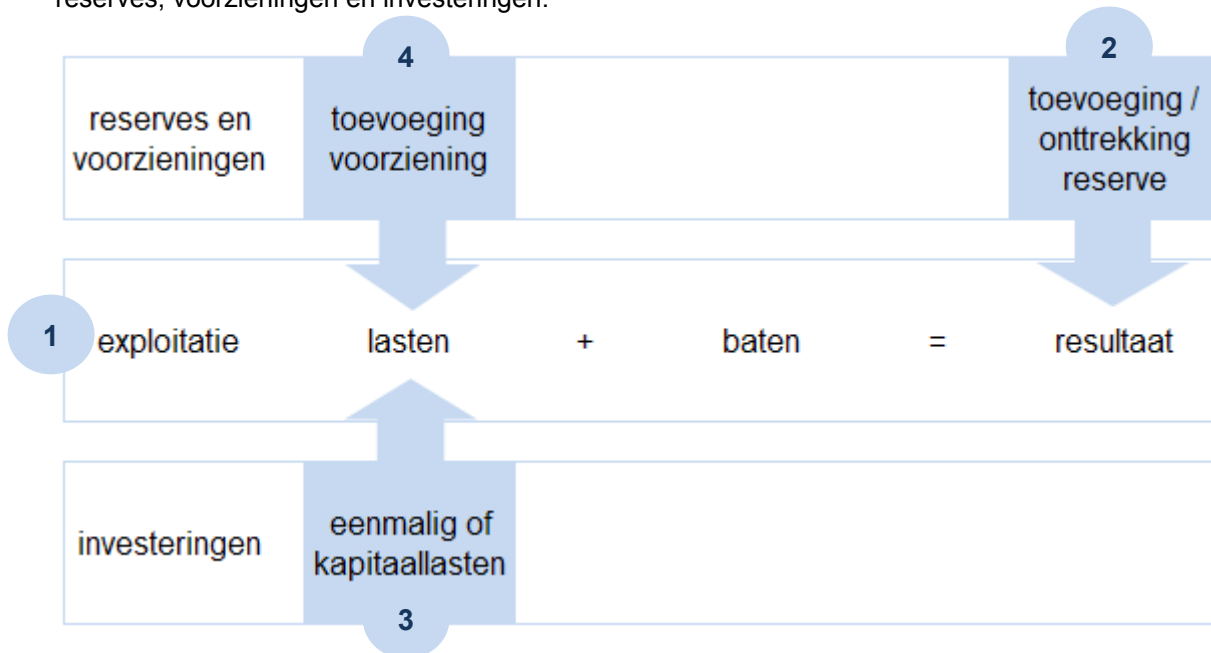
VERMEERDERINGEN	Volgens	Volgens	Volgens programmabegroting 2014				programma	structureel of incidenteel
	jaarrekening 2012	bijgestelde begroting 2013	omvang per einde 2014	2015	2016	2017		
Algemene reserves								
Algemene risicoreserve								
Toevoeging vanuit budgetegalisatiereserve i.v.m. actualisatie	11	4.518					Financieel Gezond Uithoorn	incidenteel
Aanvulling i.v.m. risico's nadat bedrag is onttrokken vanwege het faillissement Phanos			438				Financieel Gezond Uithoorn	incidenteel
Extra risico degeneratie verhardingsoppervlak door aanleg glasvezelnetwerk		266					Financieel Gezond Uithoorn	incidenteel
Vrijval voorziening afgesloten complexen Amsterdamseweg		445					Financieel Gezond Uithoorn	incidenteel
Algemene reserve bouwgrondexploitatie								
Toevoeging vanuit budgetegalisatiereserve i.v.m. actualisatie risico's	513						Wonen in Uithoorn	incidenteel
Budgetegalisatiereserve								
Overheveling van eenmalige restantbudgetten exploitatie	531						Div.	incidenteel
Overheveling terugbet weerstandsvermogen naar 2014		13					Opgroeien in Uithoorn	incidenteel
Resultaatsbestemming 2011	878						Financieel Gezond Uithoorn	incidenteel
NUP toevoegen aan budgetegalisatiereserve	54	54	55				Financieel Gezond Uithoorn	incidenteel
Bloomin Holland	26						Economie en Ondernemen	incidenteel
Bluswatervoorzieningen			80				Veiligheid	incidenteel
Sluitend maken begroting 2013			87	35			Financieel Gezond Uithoorn	incidenteel
Aanzuiveren i.v.m. negatieve stand				71			Financieel Gezond Uithoorn	incidenteel
	<u>2.013</u>	<u>5.296</u>	<u>660</u>	<u>106</u>	<u>0</u>	<u>0</u>		
Bestemmingsreserves								
Reserve onderhoud gebouwen								
Nota Financieel Gezond Uithoorn		100	100	100	100	100	Financieel Gezond Uithoorn	structureel
Reserve openbare ruimte								
Nota Financieel Gezond Uithoorn		125	125	125	125	125	Financieel Gezond Uithoorn	structureel
Reserve onderhoud wegen								
Nota Financieel Gezond Uithoorn		75	150	225	300	375	Financieel Gezond Uithoorn	structureel
Reserve herinrichting Europarei								
Vrijval onderhoudsbudgetten	311						Financieel Gezond Uithoorn	structureel
Reserve decentralisaties								
Vorming		1.000					Meedoen en Meedenken	incidenteel
Reserve Onderhoud MFA de Legmeer								
Vrijval onderhoudsbudgetten	70	81	50		83	74	Opgroeien in Uithoorn	structureel
	<u>381</u>	<u>1.381</u>	<u>425</u>	<u>450</u>	<u>608</u>	<u>674</u>		
Totaal vermeerderingen reserves	2.394	6.677	1.085	556	608	674		

Inleiding

De raad stelt de programmabegroting vast; daarmee bepaalt de raad de hoogte van de lasten en baten per programma. Hiermee stelt de raad de kaders vast waarbinnen het college moet opereren. Om deze kaderstellende functie goed uit te kunnen oefenen geeft deze bijlage weer hoe de raad financieel kan sturen; de reserves maken een belangrijk onderdeel uit van het instrumentarium van de raad. De hoogte van de reserves bepaalt mede de gezondheid van de financiële positie van de gemeente op lange termijn.

4.1 Het budgetrecht van de gemeenteraad

Het onderwerp reserves en voorzieningen raakt direct aan het budgetrecht van de raad: om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren maakt de gemeenteraad in de programmabegroting afspraken met het college over te leveren prestaties en stelt hiervoor op vier manieren middelen beschikbaar: exploitatie, reserves, voorzieningen en investeringen.

1. Op de **exploitatie** (begroting en jaarrekening) staan de verwachte inkomsten (onder andere gemeentefonds en lokale belastingopbrengsten) en uitgaven voor de diverse programma's. De exploitatie wordt daarmee gevormd door de baten en lasten zoals die in de begroting en jaarrekening worden opgenomen.
2. De **reserves** kunnen een risico afdekken of uitgaven of tarieven egaliseren. Wanneer de raad aan een reserve een specifiek doel heeft toegekend wordt gesproken van een bestemmingsreserve. Omdat de raad vrij over reserves kan beschikken en de bestemming van reserves altijd nog kan wijzigen, spreken wordt bij reserves gesproken over eigen vermogen. In paragraaf 2.3 staan de verschillende soorten reserves vermeld. Reserves zijn het eigen vermogen van de gemeente dat de raad in kan zetten om ambities te financieren, risico's af te dekken en/of grote schommelingen in uitgaven of tarieven te voorkomen.
3. **Investeringen** zijn vergelijkbaar met duurzame aankopen, zoals een huis of een auto: onder bepaalde voorwaarden kan – of moet – de gemeente aankopen met een gebruikstermijn van duidelijk meer dan één jaar op de balans zetten en afschrijven en zo de kapitaallasten (afschrijving en rentelasten) over de gebruikstermijn verdelen. Dit noemt men in financieel jargon 'activeren'. De gemeente mag – of moet – de lasten van de investeringen over meerdere jaren spreiden door jaarlijks een gedeelte ervan ten laste van de exploitatie te brengen.
4. Een gemeente creëert binnen de programma's (exploitatie) **voorzieningen** om verplichtingen, verliezen en 'zekere' risico's die behoren tot de reguliere exploitatie af te dekken en uitgaven te egaliseren. Voorzieningen worden bijvoorbeeld getroffen voor uitgaven zoals voorzien in beheerplannen die de gemeente gaat uitvoeren. De gemeenteraad kan niet vrijelijk beschikken over deze middelen. Voorzieningen zijn het vermogen van de gemeente waarover de raad niet meer vrij kan beschikken omdat hier in principe onontkoombare uitgaven tegenover staan.

4.2 Informatievoorziening aan de raad

Onderstaand zijn de financiële documenten weergegeven waar reserves en voorzieningen aan de orde komen.

Programma Financieel Gezond Uithoorn

In programma Financieel Gezond Uithoorn komt de keuze tussen het niveau van de reserves, de belastingen, de begroting, en de investeringen nadrukkelijk aan de orde.

Paragraaf Weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen is een onderbouwing opgenomen van de algemene risicoreserve en de algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie. Het actuele risicoprofiel staat hier vermeld, waarmee het benodigd niveau van de algemene risicoreserves wordt berekend.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen wordt de relatie gelegd tussen investeringen, exploitatie en reserves op het gebied van onderhoud. Voor het onderhoud van de openbare ruimte, gebouwen en wegen zijn drie afzonderlijke reserves ingesteld.

Andere paragrafen

Ook kunnen reserves incidenteel aan de orde komen binnen de paragraaf Lokale heffingen en/of de paragraaf Grondbeleid. De reserve Riolering is bedoeld als egaliseringsreserve om schommelingen in de tarieven te voorkomen; de hoge investeringen in het gemeentelijk rioleringsplan zouden anders in sommige jaren tot een piek leiden. Een hogere aanwending van de reserve riolering leidt tot een lager tarief voor riolering. Aangezien tarieven het onderwerp vormen van de paragraaf Lokale heffingen is hier een link met de reserve Riolering.

In de paragraaf Grondbeleid kan, indien daartoe aanleiding bestaat, nadere aandacht zijn voor de voor de algemene risicoreserve bouwgrondexploitatie of de voorzieningen voor exploitatierisico's, afgesloten complexen en Greenpark Aalsmeer.

Deel 2 programmabegroting

In de programmabegroting (niet in het jaarverslag) worden in 'Overzicht baten en lasten' de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves afzonderlijk vermeld.

Bijlagenboek programmabegroting

In bijlage 3 staan alle reserves en voorzieningen opgenomen met de begin- en eindstand en de vermeerdering en vermindering in het begrotingsjaar.

Begrotingswijzigingen

Mutaties binnen de reserves in het lopende dienstjaar dienen altijd te verlopen via een begrotingswijziging. Dit kan op de volgende manieren:

Wijziging onttrekking of toevoeging reserves bij de tussentijdse rapportage

Mutaties in reserves worden op twee manieren ter vaststelling voorgelegd aan de raad: in een begrotingswijziging die is opgenomen in een bijlage en als afzonderlijk beslispunt in het raadsvoorstel bij de tussentijdse rapportage.

Wijziging onttrekking of toevoeging reserves bij de programmarekening

Werkelijke onttrekkingen en toevoegingen aan reserves mogen alleen plaatsvinden als deze zijn begroot; eventueel kunnen er afwijkingen zijn omdat de werkelijke uitgaven de omvang van de onttrekking of toevoeging beïnvloeden. Dit is bijvoorbeeld het geval bij overheveling van exploitatiebudgetten via de budgetegaliseringsreserve. Deze overheveling wordt bij de derde tussentijdse rapportage geraamd, maar er wordt niet meer overgeheveld en dus toegevoegd aan de budgetegaliseringsreserve dan de werkelijke restantbudgetten. Mutaties in reserves die niet zijn geraamd mogen uitsluitend als onderdeel van de resultaatbestemming worden geformaliseerd; de verwerking van de resultaatbestemming vindt plaats in het jaar volgend op het rekeningjaar.

Bijlage 4 Knoppen raad

Wijziging onttrekking of toevoeging reserves bij een afzonderlijk voorstel

Soms wordt een mutatie in een reserve voorgelegd in een afzonderlijk voorstel. Dit kan wenselijk zijn vanwege de omvang van de financiële consequenties van het voorstel of omdat het voorstel een wijziging van beleid omvat die afzonderlijke aandacht verdient, buiten de p&c-cyclus om. Ook kan het voorkomen dat een afzonderlijk voorstel wordt ingediend omdat de eerstvolgende tussentijdse rapportage pas in het volgende jaar plaatsvindt. De mutatie in de reserve wordt als afzonderlijk beslispunt in het raadsvoorstel opgenomen en in een bijlage van het voorstel wordt een begrotingswijziging ter vaststelling aan de raad aangeboden, zodat de onttrekking of toevoeging geformaliseerd is.

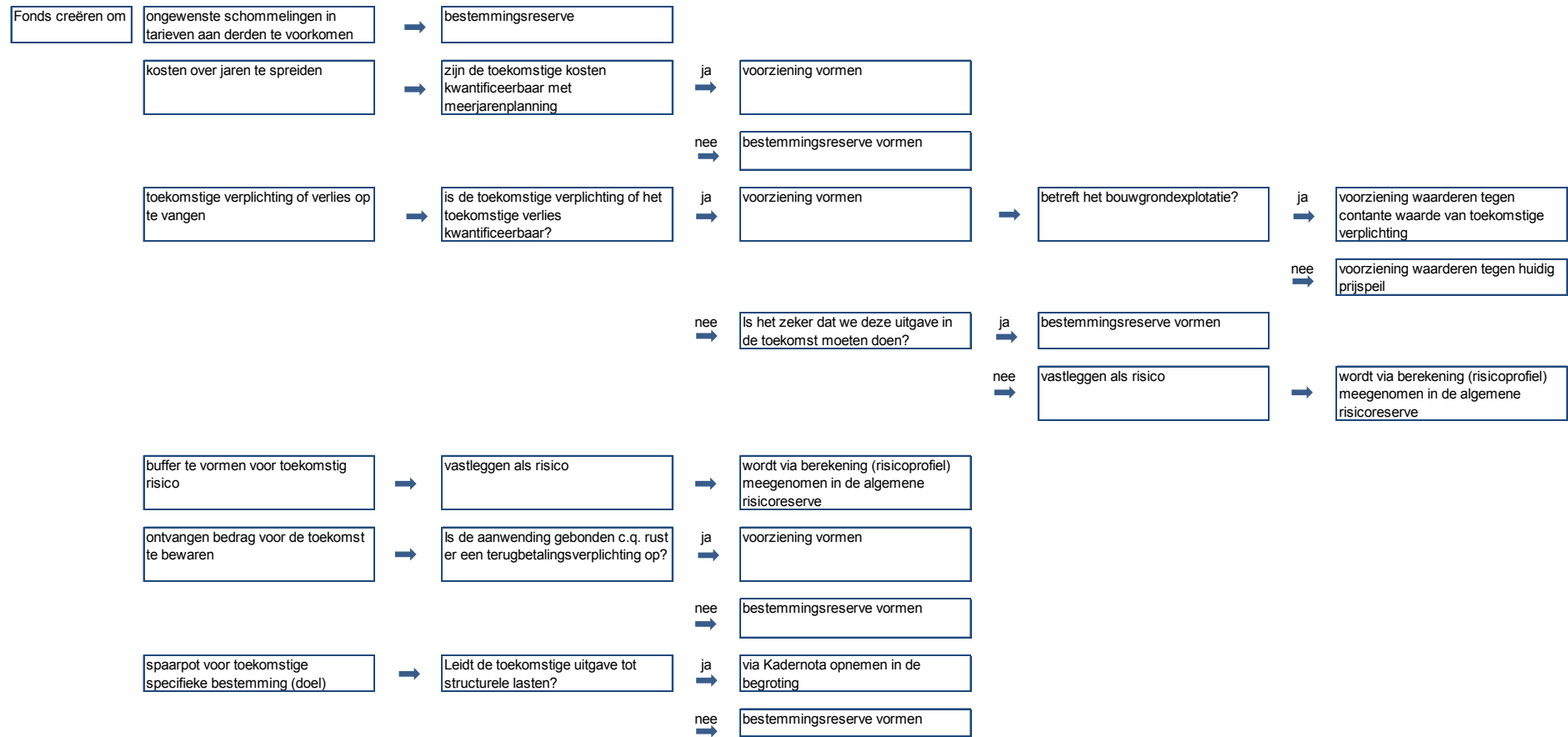
Jaarverslagen het jaarverslag komen de reserves in dezelfde onderdelen aan bod als in de programmabegroting: programma Financieel Gezond Uithoorn en diverse paragrafen. In het stukje 'Reserves en voorzieningen in de programmabegroting' kunt u meer lezen over de mogelijke raakvlakken en relaties.

Jaarrekening

In de jaarrekening worden in 'Programmarekening over begrotingsjaar' de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves afzonderlijk vermeld.

In het hoofdstuk 'Toelichting op de balans' in de jaarrekening staan van alle reserves en voorzieningen verloopstaatjes en een uitgebreide omschrijving van het doel van de betreffende reserve of voorziening en de mutaties daarin.

Bijlage 5 Beslisboom instellen reserve of voorziening

Deze beslisboom is bedoeld als hulpmiddel voor budgethouders, beleidsstellers en financieel adviseurs om te bepalen hoe om te gaan met een toekomstige uitgave.